

Молода Україна

журнал українського демократичного молоді

РІК ВИДАННЯ ХХVIII

БЕРЕЗЕНЬ — 1978 — MARCH

Ч. 265

ISSN 0026-9042

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Канаді:

B. Yaremchenko,
28 Frontenac Rd.
London, Ontario

Leo Lupul
130 Pilkington St.
Thorold, Ont. L2V 1B4

T. Boyko
2582 Cornwall Dr.
Penticton, B.C.
Z2A 6X3

В США:

Головний представник
Alex Poszewanyk
5240 N. Le Claire Ave.
Chicago, Ill. 60630

Iw. Ivahnenko,
72 Feather Bed Ln.
Hopewell, N. J., 08525

L. Jemetz,
2941 Amboy Road,
Warren, N. Y., 13164

W. Ponomarenko,
5802 Vandalia Ave. S. W.
Cleveland, Ohio, 44144

У Зах. Німеччині:

Mychajlo Ihnatenko,
2. Hamburg — Wandsbek,
Lesserstr. — 225
West Germany

В Англії:

A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England

В Австралії:

S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

МОЛОДА УКРАЇНА

MOLODA UKRAINA

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді.

Голова ЦК: В. ПЕДЕНКО

Редакція:

В. Вакуловський, Л. Ліщина,
М. Смик, Ю. Криволап,
Л. Павлюк, В. Родак,
О. Пошиваник.

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Committee
of the Ukrainian Democratic Youth
Association.

In USA — Association of American
Youth of Ukrainian Descent.

President: V. PEDENKO

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

Річна передплата

У США, у Канаді і в Україні 7.50 доларів
Ціна одного примірника: 75 центів

В Австралії 5.50 дол. (австрал.)
Ціна одного примірника: 55 центів

В Англії і Німеччині 6.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 60 центів (америк.)

В усіх інших країнах Європи 5.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 50 центів (америк.)

В усіх країнах Південної Америки 4.00 дол. (америк.)
Ціна одного примірника: 40 центів (америк.)

Зазначене число після прізвища передплатника означає останнє число журнала, за яке заплачено передплату.

За зміну адреси просимо присилати поштові значки або інтернаціональні купони (International coupon) на суму 25 канадійських центів.

Редакція не приймає матеріалів без підпису автора і застерігає за собою право скорочувати статті і правити мову; рукописів не повертає.

Статті підписані прізвищем або ініціалами автора не завжди відповідають поглядам редакції.

За зміст і мову оголошень редакція не відповідає.

Листування з редакцією та адміністрацією просимо слати:

MOLODA UKRAINA,
Box 40, Postal Station "M", Toronto, Ontario, Canada, M6S 4T2

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: Поезії — Т. Шевченко, Л. Старицька-Черняхівська, Г. Комарівна, М. Битинський, О. Кониський, Д. Чайка, Л. Українка. О. Бризгун-Соколик, — Один із "Сузір'я лицарів", Д-р А. Лисий — Чи варто було?... А. Галан — Запасний фах. А. Шевченко — Як дзвони дзвонили. Д. Р. — У пошуках іносвітніх цивілізацій. А. Сторож — Мальва. Є. Онацький — Геніяльні діти. В. Шкільна — Курси гри на бандурі й українознавства. А. Л. — Відзначення 25-ліття філії ОДУМ-у в Міннесоті. О. Пошиваник — 60-ті роковини Крут у Чікаго. З одумівського життя. Сторінка Юн. ОДУМ-у.

На обкладинці: Тарас Шевченко. Вишивка Миколи Микисора.
Фото Івана Котульського.

Тарас ШЕВЧЕНКО

М У З А

А ти, пречистая, святая,
Ти, сестро Феба молодая,
Мене ти в пелену взяла
І геть у поле однесла;
І на могилі серед поля,
Як тую волю на роздоллі,
Туманом сивим сповила,
І колихала, і співала,
І чари діяла... і я...
О, чарівниченько моя!
Мені ти всюди помагала,
Мене ти всюди доглядала
І всюди, зоренько моя,
Ти непорочною сіяла.
В степу, безлюдному степу,

В далекій неволі,
Ти сіяла, пишалася,
Як квіточка в полі.
Із казарми нечистої
Чистою, святою
Пташечкою вилетіла
І понадо мною
Полинула, заспівала
Ти, золотокрила, —

Мов живущою водою
Душу окропила!

І я живу, і надо мною
З своєю божою красою
Гориш ти, зоренько моя,
Вітаєш, мій ти херувиме.
Золотокрилий серафиме!
Моя порадонько святая,
Моя ти доле молодая,
Не покидай мене! Вночі,
І вдень, і ввечері, і рано
Вітай зо мною, і учи,
Учи неложнити устами
Сказати правду! Поможи
Молитву діяти до краю;
А як умру, моя святая,
Моя ти мамо, — положи
Свого ти сина в домовину,
І хоч єдину слозину
В очах безсмертних покажи!

9. II. 1858

Нижній-Новгород

Л. СТАРИЦЬКА-ЧЕРНЯХІВСЬКА

Ш Е В Ч Е Н К О В І

Без свічок, без кадил і без співів сумних
Лиш в тяжкій, нерозважній журбі
Возгласимо самі ми в серцях мовчазних
Вічну пам'ять, кобзарю, тобі!

Вічну пам'ять любові безмірній твоїй,
Вічну пам'ять пекучим слозам..
Вічну пам'ять душі бездоганній, святій
Вічну пам'ять безсмертним словам.

І Заступниця всіх, всіх скорбящих, сумних,
Всіх знеможених гнітом важким
Хай окріє тебе у оселях ясних
Омофором пречистим своїм!

В храми ясні, святі нам не вільно війти,
Нам не вільно в палких молитвах
Скарги — жалі сплести й хоч на хвилю знайти
Відпочинок у ревних слузах.

Ми з глибоким жалем в катакомби підем
І знайдем там братерські хрести.
Молитви в катакомбах палають вогнем
І руйнують поганські світи!

Галина КОМАРІВНА

ТАРАС ШЕВЧЕНКО

Не на шовкових пелюшках,
Не у величному палаці, —
В хатині бідній він родивсь
Серед неволі, тьми і праці.

Нещасна мати повила
Його малого, зажурилась...
І цілу ніченьку вона
За сина кріпака молилася.

І Бог почув молитву ту,
І дав душі убогій силу;
І в руки хлопцеві вложив
Співацьку надзвичайну ліру.

І виріс він і кобзу взяв,
І струн її торкнувсь рукою —
І пісня дивна полилася,
Повита вічною журбою.

В тій пісні людям він співав
Про щастя, про добро, про волю,
Будив зі сну, пророкував
Їм вищу і найкращу долю.

Співав про чесну боротьбу,
Про сором кайданів брязкучих...
І не жалів він сил своїх,
І не втирав він слів пекучих.

І пісня голосно лилася...
Але не довго; ворог лютий
Підкрався нишком — і замовк
Співець, кайданами окутий.

Замовкла пісня на устах,
Але в душі жила, бреніла,
І в серці бідного співця
Вогнем палаючим горіла.

І довго у степу глухім,
В неволі жив між москалями
Співець, самітний, мовчазний,
З своїми думами й піснями.

Він рвався серцем із тюрми
На волю, до ланів широких,
До синіх хвиль Дніпра-ріки,
До тихих тих могил високих.

Він рвався — і прийшла вона —
Сподівана, бажана воля —
І все, чого не мав раніш,
Тепер дала лукава доля.

Та сил в співця вже не було...
Остання пісня продзвеніла —
І в небо тихо піднялась
Душа поета наболіла.

Умер співець!... І привезли
Його на рідну Україну,
І коло синього Дніпра
Йому насипали могилу.

Умер співець! Але живуть
В серцях людей слова безсмертні
І тихо по Україні всій
Бринять його пісні славетні.

Оксана БРИЗГУН-СОКОЛИК

ОДИН ІЗ “СУЗІР'Я ЛИЦАРІВ”

В руках у мене книга. Гарно оправлена, синя, із золотою бандурою і мечем на оправі. "СУЗІР'Я ЛИЦАРІВ" — назва її. На першій сторінці знімка автора — Миколи Битинського. Пригадується його невисока, кремезна постать, сиве волосся, теплий погляд через окуляри, лагідна мова. Відчуvalася щирість, повага. Микола Битинський — підполковник армії УНР, з яким цікаво було поговорити про все: поезію, мистецтво, історію, наше минуле, наше майбутнє...

І ось зібрані твори Миколи Битинського. Книга, яка вийшла в Торонто 1975 року, накладом Надії Битинської, дружини автора.

..."Я вмер, мене нема вже і не буде
Я відійшов у вічне небуття.
Ta в пам'яті будуть ще жити мною люди..."

Написав Микола Битинський коротко перед своєю смертю, наче передчував свій відхід у "вічне небуття" ...

І в пам'яті він справді залишиться, бо ж збірка його творів, видана дружиною після смерті автора, залишиться не тільки доказом його творчої праці, але і доказом любові, посвяти та витривалости його дружини Надії.

Кілька цінних рукописів лежать і не друкуються, бо автори відійшли у вічність і нема кому їх видати. А видати книжку — це ж складний процес. Зібрати, редактувати, друкувати, поправляти. А фінансові проблеми! Все те переборола пані Надія Битинська і без помочі, галасу та реклами дала читачеві в руки цікаву збірку поезій і прози.

Сьогодні зі спеціальним настроєм перегортую сторінки. Сьогодні, 24-го грудня 1977 року, минає п'ять років з дня смерті Миколи Битинського. Сторінка за сторінкою читаю думки, повні любові до свого народу, вояцької мужності та чистоти характеру.

...“О, Музо Вкраїни, ти все при бандурі
Співала про долю бійців — юнаків
І чоло надхненне схиляла у журі
Над тими, хто келех смертельний допив...”

Поезії, які варто використовувати на наших національних святах, поезії, повні глибокої пошані до борців за нашу волю і незалежність.

...“Опівночі в листопаді
подивись на зорі,
Що пливуть на небоспаді
У безмежнім морі,
І послухай...

В Україні
дивне диво стало:
Там над землями Волині
Сяйво запалало.

Триста зірок і півсотні
й дев'ять в небозводі
З оксамитної безодні
ходять в хороводі,
І горять вони, палають
Невгласимим жаром,
І осянно спочивають
Над сумним Базаром...”

Микола Битинський, що три чверти свого творчого, повного праці життя провів на чужині, боляче і гостро відчувавдалекістьта недосяжність своєї БАТЬКІВЩИНИ.

...“Та що мені з того, що тут, на чужині,
У дівчини радість цвіте на устах,
Коли у розп'ятій моїй батьківщині
В сестер моїх слози не сохнуть в очах...”

Автор працював на курсах українознавства з молоддю, прищеплюючи їй любов та пошану до рідного. Своїм знанням літератури, мистецтва, геральдики та інших ділянок культури, він зацікавлював молодих людей нашими цінностями і так помогав плекати в них почуття повновартості. А сам болів долею України:

...“Ой, упав же сірий смуток та на ниви голі...
Ой, не вийде вже весною вільний орач в поле;
Не розкрає білим лезом лану чорні груди,
не засіє живим зерном чорноземні груди.

Не згадає в пісні вільній літа молодій...”

Але вірив Микола Битинський, що прийде ВЕЛИКЕ ЗАВТРА, для нашого народу, вірив, хоч доля не дала йому дочекатися того дня.

...“Так, ще прийдуть великі дні
Тоді замовкнуть тужні струни,
І гнівом загримлять перуни
В останній визвольній борні.”

Перегортаю сторінки Синьої Книги, зі золотою бандурою та мечем на оправі. П'ять років минає з дня смерті автора. І згадуючи сьогодні цю працьовиту, скромну, характерну та чесну людину, патріота і педагога, вояка—поета, хочеться висловити і свій подив дружині Налії Битинській: подякувати за “СУЗІР'Я ЛИЦАРІВ”. Це пам'ятник дружини своєму другові життя, пам'ять про якого назавжди лишиться поміж нами.

Микола Битинський

Микола БИТИНСЬКИЙ

І С Х О Д

Ми відійшли... Востаннє оглядали
Останні клаптики прарідної землі.
З якою тugoю і болем покидали
Поля, де в бою побратими полягли
І які ми рясно кров'ю поливали!

В простори невідомі заграниці
Із сумом відійшов знедолений козак..
Салют останній віддали рушниці,
І не одна прощаюча, пристрасна слоза
Упала важко на холодну крию.

Розвіялись в світах... Піщанка між піщанок...
Чужий орали в поті переліг
Та їли хліб гіркий, терпіли злобний вчинок —
І часом переходили поріг,
Що дав скитальцеві спокійний відпочинок.

Нам не було дороги в Батьківщину:
Усі шляхи нам терном поросли.
Сувора нам була на чужині гостина,
Але по всіх світах ми гордо пронесли
Твоє Ім'я Священне, Україно!

Д-р Анатолій ЛИСИЙ, СВП

ЧИ ВАРТО БУЛО?

(Промова, виголошена на святкуванні 25-літнього ювілею філії ОДУМ-у в Міннесоті 12-го листопада 1977 р.)

Заголовок моєї доповіді є "Чи варто було?", очевидно, стосується ОДУМ-у, 25-річчя якого в Міннесоті сьогодні відзначаємо. Повністю цей заголовок мав би звучати так: "Чи варто було творити ОДУМ 25 років тому?"

Постараюся відповісти на це питання, чи, прийміні, виявити свої думки відносно нього.

Згідно з пожовклими листками перших протоколів, дnia 12 листопада 1952 р. відбулося в Міннеаполісі перше засідання ініціативної групи для створення філії ОДУМ-у. Склад групи: Микола Швець, Дмитро Грушецький, Валентин Кохно, Анатолій Лисий.

Тижнем пізніше, 22 листопада відбулися засновуючі збори. Філія була створена з управою: Микола Швець — голова, Дмитро Грушецький, Валентин Кохно, Леся Турчиняк, Таня Берецька — члени. Контрольна комісія: Іван Бугаєнко, Анатолій Лисий, Олександр Сагуленко.

У тих, які були основоположниками філії, чи скоро після створення стали її членами, сьогоднішній вечір викликає в пам'яті багато споминів про давні роки товариського співжиття, про друзів, працю, успіхи і труднощі, про масу пригод і розваг, які єднали перше одумівське товариство.

Відомо всім, що ще перед створенням філії в Міннесоті, ОДУМ існував на Сході Америки від 1951 року. Ідея демократичної організації для української молоді, висунена І. П. Багряним, притягала певну частину молоді. Тому, після заснування ядра в Нью-Йорку, філії створилися в багатьох містах Америки і Канади. Нарешті цей рух захопив і Міннесоту. Я не буду відразу вияснювати ідеологію ОДУМ-у і нею оправдувати рацію створення одумівської філії. Над ідеологією тоді лише дискутувалося і вона, взагалі, ще не була чітко окреслена. На Сході, де ініціаторами ОДУМ-у були високо ідейні і глибоко переконані в своїх постулятах представники переважно східно-української молоді, ще проводилися дуже цікаві і викликаючі своїми свіжими поглядами дискусії, в яких активну участь брали такі відомі інтелектуальні особистості і приятелі ОДУМ-у як Юрій Дивнич, Микола Шлемкевич, Мар'ян Дальний та інші. Та все ж, хоч ідейність ініціаторів ОДУМ-у була поза будь-якими сумнівами, ми не можемо твердити, що більшість молоді прийшла на початках до ОДУМ-у через свої ідеологічні переконання. Цей фактор, хоч і який важливий для здоров'я організації, тоді відгравав у ширшім членстві ОДУМ-у ще досить непомітну роль. Молодь горнулася до ОДУМ-у, можна сказати, спонтанно, інтуїтивно відчуваючи, що вона належить до своїх, між собою близьких, однакових по походження, по життю, долі і, навіть, по релігії. Можливо, такий шлях гурту-

вання був також виявом духової потреби молодої української людини в ті часи і способом самозахисту перед новим, і ще досить чужим, довкіллям.

Отже, як би то не було, які б причини не шукалися, все ж, з погляду національної рації, таке гуртування молоді в своїй організації було фактором безперечно позитивним. Воно означало власну ініціативу молоді до створення своїх форм діяльності шляхом приналежності до організації, в якій ця молодь знаходила можливість виявлення себе, своїх талантів та бажань, можливість плекання своєї національної культури та традиції і можливість змістової участі в житті цілої української громади свого терену.

У праці нашої філії були піднесення і занепади; були літання високо і падання низько. Багато часу потрібно було б для висвітлення в деталях світлих сторінок одумівської праці. Зрештою наша праця є розгорнена книга — всі, хто хоче, її бачили і бачать, всі її відчувають і далі на терені Міннесоти. Пригадуючи минуле, можна звернути особливу увагу на часті одумівські виступи перед громадянством — драматичні, мистецькі, спортивні, пригадати зустрічі з сусідніми філіями, реферати, спільні колядування, товарицькі забави. Але треба також пригадати нашу допомогу українським громадським, науковим і державним установам, нашій пресі, допомогу ветеранам УНР, розкиданім по старечих домах Європи, допомогу нашим церквам, письменникам, збираючи фонди на бібліотеку ім. С. Петлюри та допомогу його дружині в Парижі і багато, багато інших виявів дуже активної, жертвенної і многосторонньої праці для добра українського громадянства в цілому, як також і в місцевості льокальній.

Були в нас також періоди сповільнення нашої активності. Але наші труднощі не були тільки нашою власністю. Знаки часу давали відчути себе на кожному щаблі українського суспільства в кожній організації, установі, громаді. Зовнішні обставини вимагали від кожного з нас бути ніби маленькою шрубкою великого американського виробничого процесу. Обставини ставали особливо тяжкими для суспільства, яке бажало жити не тільки для матеріального задоволення, але хотіло бути також спільнотою українського духа з певними вищими цілями, патріотично-національними, зумовленими свідомістю обов'язків перед батьківщиною. Говорять, що найбільшим нещастям кожної еміграції є не так момент залишення батьківщини, як загроза піддатися життєвим обставинам і вріст в чужий побут, у чужий світ. Ми в ОДУМ-і також пережили цей іспит. В свій час ми були свідками дяякого відсіяння чи деактивізації членів, переважно тих, для яких ідея

української національної молодечої організації не була аж так важливою. Дехто таки не витримав іспиту. Від ОДУМ-у відсіялися найперше слабодухі, що вибрали собі шлях "невтрального" міщанського животіння, який в кінці привів до фізичного зникнення не тільки їх, але, на жаль, також і їхніх дітей з організації молоді і разом з тим, часто-густо, з українського суспільства взагалі.

Але, на щастя, між нами були не тільки пессимісти і слабодухи. На щастя, в ОДУМ-і були також переконані оптимісти, члени з високою ідейністю та відданістю цілям одумівського руху, які на своїх плечах внесли ОДУМ через найкритичніші моменти, накинені нам часом, людьми і обставинами. Властиво, завдяки впертій праці цих, можна сказати, долею вибраних людей, ОДУМ поступово переставав бути чисто механічною юрбою молоді, а ставав більш упорядкованою і цілеспрямованою спільнотою.

Переломовим періодом і початком реактивізації праці ОДУМ-у стало створення Товариства Одумівських Приятелів, які не є нічим іншим, ніж об'єднанням колишніх одумівців і також неподумівців, але разом — батьків високої національної свідомості і громадського обов'язку. Вони, ці батьки, турбуються не тільки про добре забезпечення своїх дітей, але також турбуються про духовий розвиток їх, про їхнє національне обличчя і місце в нашім українськім суспільстві. Вони не пустили, як інші, своїх дітей тинятися поза організованим спільнотою, а навпаки, послали їх до ОДУМ-у. Перейшовши роки національного виховання та товариської здруженності в ОДУМ-і, їхні діти поступово виростають повноцінними членами українського національного суспільства, прив'язані до нього на довгі роки фізично і ще на довші роки духовно.

Бо ж головною ідеєю ОДУМ-у було, є і буде національне виховання української молоді. З особливим натиском підкреслюємо *національне виховання*, бо якраз національний фактор у праці нашої організації ми вважаємо найголовнішим. Національний фактор у вихованні ми вважаємо ніби отим міцним цементом, який повинен скріплювати нас і спаювати нас в єдине суспільство української духовності і цим охороняти нас від денационалізації і асиміляції. Без цього національного цементу розбудування українського духовного суспільства є немислимим. Ми твердимо навіть більше: в теперішніх часах, коли намагання нашого ворога на батьківщині є найбільше спрямоване на викорінення духа українського з наших братів і сестер на Україні, ми тут у Вільному Світі повинні всі разом творити якраз таке сильне суспільство української національної духовності, яке, і тільки яке, зможе продовжувати життя української визвольної ідеї в майбутньому. Ми також вважаємо, що в ці критичні часи будь-які організації, громади чи групи українців, професійні, наукові, релігійні церковні, суспільні чи молодечі, якщо вони не мають і не плекають в собі і в свого членства твердої української національної свідомості і не стоять на позиціях чистого і безкомпромісового українського патріотизму — такі творива, з погляду користі для нашої батьківщини, не мають рації існувати.

ПОДЯКА

Висловлюємо глибоку подяку п. Вол. Корженівському, дотеперішньому адміністраторові цього журнала, за його віддану і довголітню працю.

ЦК ОДУМ-у і Редакція

21-ша КОНФЕРЕНЦІЯ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ ОДУМ-у

відбудеться

від 24-го до 26-го березня 1978 року

в Бавнд Бруку, Н. Дж.,США

Усі старші виховники та всі члени ОДУМ-у ласкаво запрошені взяти участь у нарадах.

ЦК ОДУМ-у

Отож зберігати і розбудовувати суспільство українського національного духа у Вільному Світі є пекучою потребою кожної української організації, тим більше — молодечої. І ОДУМ в цьому напрямку скеровує свою працю тепер. Ми ані мріємо, ані навіть не думаємо, про тисячі, чи взагалі якесь множество одиниць. Але ми віримо, що з кожної молодечої організації, в тому числі і з ОДУМ-у, мають вийти ті, які будуть одержими українською національною ідеєю. Вони будуть творити субстанцію української свідомості і совість нашої нації. Ми свідомі наших труднощів і перешкод, яких ми в ОДУМ-і зазнали навіть від свого власного суспільства, аж забагато. Але ми добровільно вибрали такий шлях в ОДУМ-і і прирекли себе крокувати ним в майбутнє. Хто не в силі витримати — може відійти!

Дорогі друзі одумівці! Кожна українська людина поза Україною повинна зробити вибір. Цей вибір: або сумлінна і вперта праця для українського національного самозбереження та племіння інтересів України, або хитро-мудра "невтральність" українського міщанина-плебея, який, евентуально, зникне безслідно з історії української. 25 років тому наші попередники створили ОДУМ і поставили його на службу українській національній ідеї. 25 років праці на службі цієї ідеї дали свої результати. ОДУМ далі буде вкладати свою частку в будування українського національного суспільства. Отже, ВАРТО БУЛО ПОЧИНАТИ ОДУМ 25 РОКІВ ТОМУ. Також варто його далі продовжувати і підтримувати його в його праці цілим нашим суспільством.

Анатоль ГАЛАН

ЗАПАСНИЙ ФАХ

— Мої ноженьки неходжені, мої рученьки неробочі!

Так промовляла вісімнадцятирічна мати, пестячи й цілуочи свого первістка. А первісток, справді, був гарний. Йому ледве минуло чотири місяці, а вже закрутися чорний чубчик на круглій, як м'яч, голівці, а сині очі дивились уважно й зосереджено, наче починали вивчати життя.

Батько до дитини особливого сантименту не мав, хоч йому й приемно було бачити продовження свого роду, самого себе в мініатюрі. Батькові теж сповнилося тільки двадцять років. Йому ще погуляти б безжурно, як роблять ровесники, та на шляху хлопця стала над усе приваблива Валя, полонила розумом і добротою, відволікла від тих "гульок", власне, зробила їх нецікавими.

Рідня і Валі й Юрка хитала головами, бож одружувалось двоє дітей без життєвого досвіду, без сталого фаху. Та не можна перешкоджати людському щирому й законному хотінню, аби не повторилася відома історія Ромео і Джульєтти.

Юркові наукі, як кажуть, не йшла. Він закінчив середню школу, а далі не вистачило пороху... Проте він якось самотужки опанував теслярство, працював у великій меблевій фірмі, був там у пошані, заробляв добре гроши. Валя не раз пропонувала Юркові:

— Юро, я також піду на працю. Малого додгляне мама...

— Сиди! — відповідав Юрко. — Твоя справа виховувати дитину, а не вештатись по фабриках. Чи тобі не вистачає того, що є?

І правда, того, що було, вистачало цілком, розуміється, якщо міряти не розкішними, а скромними категоріями. Істи, пити, одягатися, взутись — усе це давав Юркові заробіток. Вистачало й на розваги — театр, кіно, якісь там приїжджі концерти.

Юркова родинна постійність була подивугідна. Він нікуди сам, без дружини, не ходив. Для нього вже не існувало інших жінок, крім своєї, і він щиро дивувався, коли чув про якусь подружню зраду.

— Цього я не розумію, — казав він. — Значить, не підібрались, і не треба було починати, курям на сміх.

А час ішов. Малому Вікторові сповнилось п'ять років, і ось тоді він здивував і батьків, і близьке оточення. За обідом, коли мати подала на стіл печеньо, Віктор спітав:

— Мамо, а що це було раніше?

— Як, що було?

— Ну, з цієї печеї.

— Була корівка, сину, а потім її зарізали на м'ясо, і ось тепер ми його їмо...

Віктор замислився, а тоді відставив на бік свою тарілку й сказав:

— Мамо, не давай мені більше зарізаної корівки, я її істи не буду.

Так, сам собою визначився у Віктора вегетаріанський смак. Він їв овочі, сир, яйця, але навіть не показуй йому щось м'ясне.

— Не можу! Воно жило, ходило, радувалось сонцю й повітря, а потім його зарізали... Борони Боже, щоб я споживав зарізане.

Ріс хлопець одинаком. Не тому, що батьки виришили обмежитись однією дитиною, навпаки, вони дуже хотіли, щоб була і друга, і третя, але в молодої матері у міжчасі трапилася якась "комплікація", лікарський діагноз виключав, унеможливлював повторну вагітність.

Малому школяреві Вікторові не подобалось, що в нього нема ані братіка, ані сестрички. Він питав: чому? На це батько відповідав:

— Баба не приносить, сину.

— Баба?

— Ну, так. Бож дітей знаходить баба в очереті, а очерет цього року вигорів біля річки.

— А чому, — спітав Віктор, — у нашого сусіда, дяді Павла, недавно з'явилась у хаті дитина, дівчинка?

— Бо дядя Павло заплатив, щоб її знайти в очереті аж біля озера.

— І ми заплатимо. Ти, тату, даси грошей, а не вистачить, то я додам ті десять доларів, що назбирала.

Батьки сумно переглянулися, а мама чомусь вибігла в коридор, і Віктор бачив у неї на очах слізози.

— Нічого, матусю, — казав він, — ось я виросту та оженюсь, і в мене, а значить і в тебе, буде багато дітей. Не тужи!

Учився Віктор на "відмінно". Для нього не існувало трудного предмету, він був сильний і в гуманітарних і в точних науках, і не дивно, що гайскул він закінчив із відзначенням та мав багато пропозицій від різних американських високих шкіл.

— А яку ж дорогу ти собі обрав, сину? — питав батько.

— Буду лікувати тварин. Чомусь у мене більше співчуття до них, як до людей. Бож людей не ріжуть на м'ясо, а тих ріжуть...

Не зважаючи на успіхи в навченні, Віктор учився дуже довго. Вже його ровесники стали інженерами, архітекторами, адвокатами, а він був "вічним студентом". До речі, від самого початку навчання у високій школі, Віктор сказав батькові:

— Тату, мені твоєї допомоги непотрібно. Я дістав добру стипендію й її цілком вистачить на життя.

Дивний хлопець! Серйозний, неговіркий, навіть під час вакації вдома — весь у своїх книгах.

— Ти прогулявся б, сину, — радила мати. — Хіба ж можна так себе мучити? Чи довго тобі ще вчитись?

— Я, мамо, опановую додатковий фах, бож з одним бути ризикований...

Який це "додатковий фах" — мати не питала. Хай поступає так, як це йому здається потрібним.

Врешті після десяти років опанування отих "висот науки", Віктор повернувся до батьківської хати, розпакував свої речі й запитав:

— Чи ви приймете мене на постійно? Я тут працюватиму. Якщо не суперечите, добудуємо до хати спеціальне приміщення, я це буде моя амбулаторія.

Розуміється, батьки були раді. Добудову зробили швидко, і на ній з'явилася вивіска:

ВЕТЕРИНАРНА АМБУЛЯТОРІЯ ЛІКАРЯ В. ЛОГУША

Перші кроки молодого фахівця майже завжди не легкі, але Вікторові пощастило. Може тому, що раз назавжди ветеринар Логуш установив платню за прийом — один долар. Ліки — інша річ, ліки виготовляються фірмою як вона призначає ціну за них. Отож, час ішов, вартість доляра падала, а в амбулаторії Віктора лишався незмінним візитовий гонорар — один долар.

Мати обережно цікавилась:

— Сину, а чи тобі вистачає твого заробітку? Он інші ветеринари беруть з пацієнта п'ять доларів...

— Хай беруть, — відповідав Віктор, а мені вистачає, бо в мене широка клієнтура.

І справді, в інших приватних ветеринарних амбулаторіях візити траплялися вряди-годи, а в Логуша повна прийомна собачні як котів, навіть іноді доводилось обмежувати прийом, просити, щоб прийшли наступного дня.

Одного разу Віктор попросив матір:

— Мамо, тобі не буде тяжко зварити суп для собак?

— Для яких собак?

— Для будь-яких. Ось я бачив, біля нашої хати проходжуються худі, як скелети, певно, бездомні, і я купив би для них кісток та м'яса.

Мати вже звикла до синових, зрештою невинних, примх, зварила баняк доброго супу, разом із сином порозливала в окремі мисочки як виставила на відкритій льоті. Отож, на той спокусливий запах зібралися четвероногі жебраки. Не всі вони були бездомними, та який же пес відмовиться від смачної страви?

Цей собачий суп увійшов у традицію. Двічі на тиждень на Логушевій льоті парували мисочки з їжею для тварин. А іноді можна було спостерігати цікаве видовище: за молодим чоловіком у пристійному вбранні йшов десяток псів. Там були всякі: вівчури, мисливські, коротконогі такси як ті, що в Україні звались ямниками, або дворнягами.

Поліцай косилися на такий чудний кортеж, питали:

— Містер, для чого ви завели собі стільки псів?

— Я їх не заводив, — відповідав Віктор, — це не мої.

— А чому ж вони за вами ходять?

— Спитайте в них...

Зрештою, поліція довідалась, що Віктор ветеринарний лікар і вже не дивувалась тим тваринним скученням. Зате професійні собаколови набридали лікарів своїми настирливими проханнями:

— Докторе, затримайте, Бога ради, в себе отих бездомних, а ми їх легко заберемо. Затримайте, ми дамо вам премію...

— Премію? За зідрану шкіру? Дякую вам!

Віктор чомусь не женився. Вже сповнилось йому двадцять вісім років, уже всі ровесники були одружені, а він жив самотою, а на різні натяки батьків і чужих відповідав:

— Ще встигну!

І ось трапилася одного разу незвичайна річ. До Віктора звернулася за лікарською допомогою людина. Пізно, десь біля дванадцятої ночі, застугоною у вікно, хоч на дверях був електричний дзвінок і можна було обійтись без того стугона. Віктор вийшов на ганок, побачив якогось старшого чоловіка як спитав:

— Що ви хочете?

— Докторе, моя дочка вмирає, я не встигну довезти її до шпиталю. Допоможіть, будь ласка!

— А що в неї?

— Страшний біль там, де міститься апендикс. Це вже не перший приступ, та все якось не відважувались оперувати, чекали, може міне само собою.

Віктор заперечливо похитав головою:

— Ви ж знаєте, добродію, що я ветеринарний лікар, мої пацієнти — собаки, які я інші тварини. Чому ж ви звертаєтесь до мене?

— Докторе, — відповів дивний прохач, — ми з вами одної нації я ви мені повірите... Колись у нашому селі не було лікаря, а в мене на голові виник якийсь опух, що страшенно свербів. То я звернувся до ветеринара, і він вирізав мені той опух. Правда, пізніше лікарі-медики розводили руками, казали: як відважився ветеринар робити таку операцію? Так ж там залоза, зв'язана із зором. Найменша помилка, і людина осліпла б. Але ви вчилися і добре знаєте будову кожного тваринного тіла, в тому числі як людського. Я мешкаю недалеко від вас і кажу вам: важить кожна хвилина, я не встигну довезти дочку до шпиталю, вона помре в дорозі. Будьте ж милосердні до неї!

Віктор розбудив матір і сказав:

— Мамо, ти мусиш бути в мене медсестрою. Не хвилюйся, тут нічого складного нема. Помагає мені те, що я попрошу.

— Сину, але як же?

— А ось так. Людина вмирає, і я мушу подати їй допомогу. Приготуйся!

За п'ятнадцять хвилин у ветеринарній амбулаторії Віктора з'явилася дівчина надзвичайної вроди, зовсім молода, що ледве переступила 18-ий рік. Великі чорні очі з надією дивилися на лі-

каря, благали й дякували... За що? Адже ще нічого певного не можна було сказати.

Але операція пройшла бездоганно, процес заживлення рані, вже в шпитальних умовах, теж не мав жодних ускладнень.

Та ось просочилася між людьми чутка, що дівчину оперував ветеринар, і в медичних колах спалахнуло обурення. Чому той ветеринар не відіслав хвору до хірурга? Таких самозваних операторів треба провчити...

В місті кружляли чутки про сенсаційний судовий процес, про лікаря — самозванця, який повівся наперекір медичній етиці...

Батьки Віктора дуже хвилювалися, казали:

— Сину, ти мусиш найняти доброго адвоката. Це ж не жарт, а серйозна справа. Не дай, Боже, засудять тебе, зіпсують усе твоє життя.

Але Віктор усе зводив на жарт.

— Засудять, то й засудять. Будете носити мені "передачу" в тюрму, все ж таки якось розвага...

Суворий суддя в чорній мантії уп'явся іронічним поглядом в обвинуваченого.

— Містер Е. Логуш, яким правом ви, мавши диплом ветеринарного лікаря, наважились робити операцію людині? Це ж зухвальство, а за карним кодексом кваліфікується, як злочин, і я мушу засудити вас...

Віктор попросив слова й хвилинку уваги, а тоді поклав перед суддею два дипломи: один про закінчення ветеринарії й другий про закінчення медичного факультету.

Суддя зніяковів.

— А чому ж ви тримали це в таємниці? Чому не практикували, як лікар? Тоді до вас не було б жодної претенсії.

— Це вже моя справа, пане суддя. Медичний фах у мене в запасі, може, колись перейду й до нього.

"Сенсаційна справа" закінчилася перемогою Віктора, і про неї ще довго балакали в місті.

Кінець цього оповідання був також несподіваним. За пару місяців Віктор привів до хати гарну дівчину й запитав батьків:

— Пізнаєте? Це ж та Катруся, із-за якої мене притягали до суду, а тепер вона буде невісткою. Не суперечите?

Віктор додержав своєї обіцянки мамі. Він мав трьох дітей, трьох хлопців, і дуже шкодував, що нема жодної дівчини. Проте роки ще дозволяли сподіватись на здійснення й цієї мрії.

Олександр КОНИСЬКИЙ

ШЕВЧЕНКОВІ

Вийшов місяць — на могилки
З неба подивитись,
Кругом глянув ясним оком
І почав журисти...

Далі в хмару завернувся,
Не схотів світити;
За ним й зірки поховались,
Як за батьком діти.

Ніч, як ворон чорний стала,
Хмари скрізь блукають,
Вітри буйні з хрестами
Сумно розмовляють...

Чого ж місяць, чого ясний
Хмарами укрився?
Чого вітер, чого буйний
Грізно розходився?!

Місяць бачив, як учора
Могилу копали,
І в могилу домовину
Стіха опускали..

Зачинилося в Україні
Покутнє віконце! —
Заховалось під землею
Українське сонце!...

Умер Кобзар!.. Його пісні
Більше не гrimіти...
І став вітер на могилі
Сумно голосити;

То завиє, то застогне,
Жалібно заллеться,
Наче сокіл об могилу
Крилами заб'ється.

Б'ється, квилить, — свіжу землю
З могили змітає, —
Мовить: "Встань, мій вольний брате".
Ні! недочуває!...

Спи, Тарасе, тихо — тихо,
Поки Бог розбудить;
Твого ж слова в Україні
Повік не забудуть...

ALEX ELECTRIC LTD,
ALEX SCHIDOWKA

Industrial — Commercial — Residential
London, Ontario Tel: 439 - 6747

Д. Р.

У ПОШУКАХ ІНОСВІТНІХ ЦИВІЛІЗАЦІЙ

Наука космічного віку уможливила багато речей, які колись — власне зовсім не так давно — були сюжетами фантастичної літератури. Але в міру того, як ми неухильно передуємо далі в ще недавно незнане, одна проблема і досі ще чинить спротив нашим спробам її вияснити. Чи є у Всесвіті інші, крім нас, розумні форми життя?

Відповідь на це питання була б багата на незвичайні висліди. На їх основному рівні вона дала б зовсім відмінне пояснення того, як життя зародилось на Землі. Як каже проф. Моррісон, ця проблема перейшла б "зі сфери чудесного в сферу статистики".

Центр космічних досліджень у Каліфорнії (США) щойно завершив свій науково-дослідний проект і видав звіт, у якому накреслено програму відповідних досліджень. У ній сказано: "Уже є своєчасним і практично можливим почати серйозні пошуки позаземних форм розумного життя". Ці пошуки почнуться в малому маштабі з використанням наявних технічних засобів, але пізніше будуть поширені з застосуванням усіх можливих, найбільш софістикованих технічних засобів. Чому такий проект вважається зараз особливо актуальним?

Як відзначає професор астрономії Брейвел, пошуки позаземного життя розширять наше розуміння будови Всесвіту — навіть, якщо ці пошуки не дадуть жодних результатів. "Дослідуючи Космос поза нашою сонячною системою, ми викреслюватимемо мали тих просторів, які нам ще дуже мало знані. Наприклад, ми вважаємо, що плянетні сонячні системи, подібні до нашої, багаточисленні. Але на це ми не маємо жодних доказів".

"Важливим аргументом на користь такої програми є потреба встановити контакт з позаземними істотами до того, як вони установлять та-кий контакт з нами", — каже д-р Дж. Вулф. "Якщо ми не спробуємо, її раптом одержимо "послання" з Космосу, то можете уявити собі, яким шоком це буде для людства. На нашу думку, далеко ліпше пов'язатися з ними першими та підготувати себе до такого контакту".

Пошуки розумних істот у Космосі будуть провадитись різними способами. Наприклад, спеціальні комп'ютерні пристлади будуть доповнювати наявні радіотелескопи, щоб аналізувати електромагнетні радіовипромінювання, вловлені тими телескопами, що озирають небеса. Вважається, що іноплянетна цивілізація сигналюватиме радіохвильами далекого засягу, можливо, передаючи на вузькій смузі частот.

Кілька концепційних зір на відстані приблизно 80 світлових років від Землі будуть першими об'єктами космічного дослідження. Радіотелескопи могли б витратити згруба 15 хвилин на кожну, що дасть еквівалент мільйона приймачів, які

приймали б різноманітні радіохвилі, випромінювані тими зорями. Цивілізація, що старалася б контактувати нас, увідомила б нас про свою присутність певним узором своїх радіосигналів, незважаючи на постійний статик (звукові перешкоди), що переповнюють Усесвіт. Пізніше земляни могли б установити на Місяці або в Космосі величезні антени.

Згаданий вище звіт вимагає, щоб договір укладали всі держави та зарезервували певні довжини хвиль для космічної комунікації. Якщо такі частоти не будуть визначені для цієї мети, то перенасичення радіохвиль швидко знищить наші шанси на дійове приймання й пересилання сигналів у Космос.

Далі в звіті сказано, що ми самі не повинні висилати сигнали, а маємо взяти на себе функцію пасивних приймачів. Виникає суперечка про те, чи ми мусимо оголошувати свою присутність, чи тільки підслухувати.

Британський астроном М. Райл викликав чималу сенсацію, коли звернувся до Міжнародної астрономічної асоціації з проханням не навертати на себе увагу передачами в Космос. Таким чином, мовляв, ми відкриємо себе для атак позаземних напасників. Більшість астрономів потрактували це твердження як мелодраму. Уже самі космічні відстані роблять ідею збройного вторгнення неймовірною. Приймати сигнали просто дешевше, ніж їх посылати.

Професори Ф. Моррісон і Дж. Кокконі відзначили, що наявні радіотелескопи досить чутливі, щоб уловити радіосигнали з віддалених зір. Буде проблематичним і часовимогливим користуватися цими радіотелескопами для такої мети; але науковці зазначили, що хоч можливість успіху оцінити трудно, проте, якщо ми не шукатимемо, то шанси на успіх дорівнюватимуть нулеві.

Складність завдання величезна. Якщо, напр., у галактиці прибл. 200 мільярдів зіг існує мільйон технічних цивілізацій, то нам треба буде вислухати 2,000,000 зір, щоб осягнути задовільного статистичного шансу вловити лише одне спозаземне послання. Крім того, якщо якесь плянета на відстані 1000 світлових років від нас пришло нам послання, то наша відповідь буде одержана там лише через 2000 років. Навіть плянета тільки в 10 світлових роках від нас чекатиме 20 років на відповідь.

Астроном К. Саган порадив, замість марудного вислухування кожної з мільйонів зір, доцільніше обстежувати цілу галактику відразу, з одночасним спостеріганням якихось 200 мільйонів зір. Якщо сигнали передаватимуть лише кілька з них, ми їх уловимо легко.

У 1960 році почався Проект Озма. Ці спроби почуті радіосигнали з Космосу велися під керівництвом Ф. Дрейка, професора Корнейльського

Молода Україна березень 1978 (ч. 265) ст. 10

університету. Це була скромна операція й безуспішна. Дрейк вибрав дві зорі сонячного типу в різних сузір'ях. Кокконі й Моррісон запропонували, щоб ці зорі були досліджені з метою знайдення пульсоксерованих сигналів на певній частоті. Ми знаємо тепер, що десь близько 90 відсотків усіх атомів у Всесвіті — це водень. Запропонована частота радіохвиль є довжиною хвиль, випромінюваних межизоряним воднем. Астрономи вважають, що позаземна цивілізація вживатиме саме її як свою частоту, бо це легко впізнавабельна довжина хвилі, пов'язана з найздобільнішим у Всесвіті елементом.

Після 150 годин спостереження проект був облишений з негативними результатами. Нині ми вже знаємо, що приймач не був досить чутливий, і весь проект був не розрахований на довгий час через брак коштів.

Після Проекту Озма були інші, складніші проекти. Проф. Палмер і Закерман продовжують працю Дрейка. Провадиться дослідження понад 600 сонцеподібних зір. Результатів ще не осягнено.

В ССР теж ведеться дослідження небес. Там на цю працю є більше коштів, одержуваних від уряду. Але більшість західних астрономів вважають, що совєтські астрономи переоцінюють свої шанси, бо вважають, що існує ціла взаємозв'язана мережа галактичних цивілізацій, яка на багато світових років прогресивіша від нас і регулярно висилає в Космос свої сигнали...

Найамбітніший американський проект шукання життя на інших планетах був опрацьований п'ять років тому, але для нього ще немає грошей. За цим проектом, має бути влаштований велетенський сигналловловний комплекс з стома тарілкоподібними антенами, які можна скеровувати в різні напрями. Величезний радіотелескоп буде прилучений до складної системи комп'ютерів, яка аналізуватиме дані, зібрані потужним приймачем.

На сьогодні думка про те, що десь у Космосі існують інші цивілізації, є лише припущенням. Брейсвел вважає, що коли ми й не встановимо контакту з позаземними розумними істотами, то, принаймні, одержимо нові мапи зоряних просторів, і можливо, вияснимо питання про те, чи можна знайти в Космосі системи планет, подібні до нашої. Людська цікавість до цього питання набула нових розмірів, одночасно з науковим сприйманням теорії про існування таких планет.

Проф. Моррісон каже: "Певно, вся програма є риском, зважністю, про можливі наслідки якої ми не можемо судити. Ми маємо справу з непевним. Але в усіх дослідженнях завжди є елемент непевності..." .

Василь СИМОНЕНКО

ГРУДОЧКА ЗЕМЛІ

Ще в дитинстві я ходив у трави,
В гомінливі трепетні ліси,
Де дуби мовчали величаво
У краплинах ранньої роси.

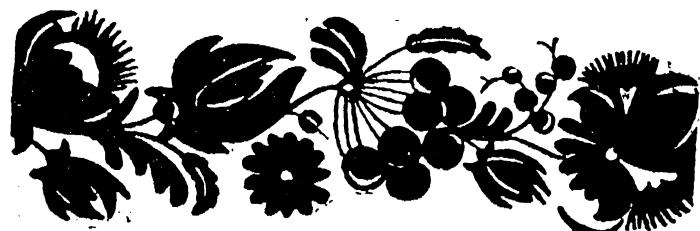
Бігла стежка в далеч і губилась,
А мені у безтурботні дні
Назавжди, навіки полюбились
Ніжні і замріяні пісні.

В них дзвеніло щастя непочате,
Радість невимовна і жива,
Коли іх виводили дівчата,
Як ішли у поле на жнива.

Ті пісні мене найперше вчили
Поважати труд людський і піт,
Шанувати вітчизну мою милу,
Bo вона одна на цілий світ.

Bo вона одна за всіх нас дбає,
Нам дає і мрії, і слова,
Силою своєю напуває,
Ласкою своєю зігріва.

З нею я ділти завжди буду
Радоші, турботи і жалі,
Bo у мене стукотить у грудях
Грудочка любимої землі.

ДО УВАГИ БАНДУРИСТІВ

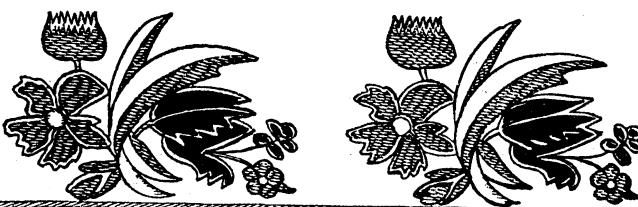
Якщо ви потребуєте чехол на бандуру,
можете замовити його у нас.

Висилайте розмір бандури і 25 дол. завдатку.
Повна ціна чохла 40 дол. За два тижні ви дістанете його.

Маю також тверду протекцію для струн.

Замовлення присилати на адресу:

Mr. W. MURHA
17179 Woodbine
Detroit, Mich. 48219, USA
Tel. 1-313-533-7197

Змога жити, вчитися і ділитися своєю це один із шляхів, яким ви можете зре- і з цього треба скористати!

Добра можливість

Багатокультурність є постійною політикою уряду, яка має вплив на всі ділянки канадського життя. Через багатокультурні програми, ваш канадський уряд дає змогу людям різного культурного походження використовувати свої ідеї із вигодою для себе, для своїх національних груп, та всього канадського народу. Скористайте із можливості збагатити ваше власне життя та допоможіть зробити Канаду сильнішою.

Реальність багатокультурності

Багатонаціональна культурна політика не тільки допомагає етнічно-культурним групам, але й робить дещо значно більше. Ця політика має горизонтальний вимір, що впливає на всю діяльність федерального уряду, забезпечуючи скоординованість федеральної політики, що відображає багатонаціональну канадську дійсність та проблеми етнічно-культурного суспільства такими, які вони є.

Директорат багатокультурності слідкує за тим, щоб органи масової інформації правдиво відображали культурне життя етнічних груп.

Одною з задач міністра, відповідального за проведення політики багатокультурності є забезпечення однакових спроможностей для всіх канадців, незалежно від їх етнічного походження, тому що в Канаді всі рівні.

Новий дух розуміння

Питання національної єдності потребує уваги всіх канадських етнічних груп. Ізоляція будь-якої етнічно-культурної групи веде до послаблення Канади. В пошуках нового взаєморозуміння дуже важливим є те, щоб кожна етнічно-культурна група подумала над цим питанням та виказала свої погляди, тому що майбутнє Канади однаково важливе для всіх нас.

Виклик багатокультурності

Часто буває тяжко примусити людей зрозуміти, що тільки працюючи разом, можна розв'язати загальні проблеми. Підтримуйте ваш уряд. Єднайтесь із всім канадським народом. Внесіть вашу частину в те, щоб зробити Канаду зразком для всього світу: багатокультурною, двомовною нацією, де кожний громадянин може жити у згоді та достатку. Живіть, вчіться та ділтесь вашою спадщиною, щоб допомогти зробити Канаду сильнішою.

З поглядами та пропозиціями, а також за інформаціями, звертайтесь на адресу:

Multiculturalism
16th Floor
66 Slater Street
Ottawa, Ontario
K1A 0M5

Багатокультурність

Єдність у Різності

**культурною спадщиною
бити Канаду сильнішою,**

Honourable Norman Cafik
Minister of State
Multiculturalism

L'honorable Norman Cafik
Ministre d'Etat
Multiculturalisme

А. СТОРОЖ

МАЛЬВА

Був гарний суботній ранок літньої пори. Після закінчення домашньої праці було якось самотньо і я шукав очима якусь зачіпку. На очі попав рапнішній часопис "Де Газет" і переглядаючи розділ різних оголошень, надивав цікаву новинку для себе. Одна жінка бажає віддати безкоштовно песеня породи "блек-лемб" добродійній людині, яка любить та вміє поводитися з тією породою псів. На початку просить телефонічно переговорити і як дійде до згоди — прийти за ним. Недовго думаючи, вирішив зараз подзвонити та взнати, на яких умовах вона має намір віддати песика.

Вияснилося, що вона шукає добрулюдину для цієї справи і я підтвердив таку рису за собою та на допомогу покликався на свого знайомого ветеринарного лікаря і через пару днів песик був уже в моїй хаті і стало веселіше.

Після знайомства, замість старого імені Лізет, я дав нове ім'я Мальва — степова рожа, що більше її відповідало.

Мальва, як пальчик-барашок із гарними оченями, які були близькі, проникливі, ласкаві та які так і манили до себе, приваблюючи якимись пріємними ніжностями та чарами кольорів. Біла плямка на лівій ніжці і на кінчику хвостика була цікавим контрастом до її цілого "одягу".

Спочатку вирішив я привчити Мальву до свого способу домашнього життя, але помітив, що це не так легко вдається, бо вона має свій нахил із початку свого народження і навчена попередньо, отже приходиться йти на певний компроміс. Мальва має свою постіль, свій туалет, куток-їdalю, свої ігрища і час проходок зі мною до скверу й озера ранком, в обід і над вечір, біля хати — у своїм подвір'ї, де є і квітник, який її приваблює. Все це разом складає певний для неї припис, коли додати її купання два рази на тиждень і до всього цього — повну свободу.

Взаємозрозуміння штовхало мене глибше розуміти її поведінку, а її розум, різносторонність живучої рухливості та осмислювання дій інтригували мене особливо. Її вправність стояти на двох задніх лапках, або ходити ними і кивати головою, віртуозно стрибати, або шукати та приносити підкидані речі в хаті чи надворі, через вікно, або її прохання відкрити двері — вийти чи ввійти до хати, або гавкання чи гарчання, коли хтось підходив до дверей.

Цікавилася дивитися на передачі телебачення, особливо про псів чи тварин та привчилася слухати музику, зокрема народні мелодії, що було для мене цікавим явищем. Одного не дотримувалася, а це — своєчасно лягати спати, і коли вечером запитаєш її, чого вона не спить, тоді встане вона і примоститься на моїм ліжку у ніг бубличком, лише оченятами озирає, а що буде далі. Та ще, коли настає громовиця, тоді вона

раптово біжить під стіл, або під ліжко, проявляючи нервовість, а то і страх.

Був такий випадок. У парку, куди ми пішли після обіду на прогулянку раптом небо захмарилось, проскочив рвучкий вітер і пішов дощ із громовицю. — Забліскalo зі всіх сторін, загриміло, немов тяжка батарея гармат. Дивлюся, а моя Мальва сильно розхвилювалася. Почала жалібно скавучати, не знає де подітися, а знаючи її в цих випадках, я хутко скинув свій піджак і вкутав її, і вона заспокоїлась на моїх руках. Коли скінчилася небесна канонада, вона вже була весела та ігрила з другими псами, що буває з нею так рідко.

Пізніше були різні забавні пригоди з Мальвою, коли стала підростати. Одного разу ми пішли на прохід до скверу, де якийсь зухвалець-песик напав зненацька на Мальву, яка, обороняючись, ненароком, на мою думку, вкусила його за вухо і цим наробила багато крику, шуму від самого песика та від його господаря. Ми ледве втекли подальше вглиб скверу, а дома вже я нагородив Мальву за подвиг любімою консервою.

Другий раз був теж цікавий випадок, коли Мальва відчула чужу настирливість, або дружне намірення знайомства одного пса, значно більшого за неї і тоді Мальва зробила сама напад-оборону та вкусила його в найболючіше місце — кінець хвоста, а він відплатив та вкусив її за вушко, що прийшлося піти до ветеринарного лікаря, а потім самому бути домашнім лікарем.

Пізніше, коли Мальва якось почула голос надворі того, що скривдив її, вона скочила на стілець, потім на стіл і присіла на підвіконник і почала у відкрите вікно гавкати на того негідника.

Та згодом прийшлося розстatisя з нею. Вийхав я на пару місяців до лікувального пансіону, а її віддав під опіку своїй добрій знайомій. Мальва готувалася бути матір'ю і я забезпечив її всім необхідним та сталося інакше. Знайома опікунка після того, як Мальва привела 4-х цуценят — всіх продала з мамою і десь вийхала.

Мені було неприємно від такого вчинку недоброї людини. Мальва була гарна, розумна, пріємна, дружелюбна, ліпша ніж інколи бувають люди з золотими ланцюжками. За нею і зараз сумую та частенько питаю: "Де ти, люба Мальво?"

Відповіді на питання із стор. 11-ої

- 1) Литва, 2) в Креві (Кревська унія), 3) Дмитро Байдя Вишневецький, 4) у Львові, 5) 1596 року, 6) 49 млн., 7) в Донбасі, 8) в Кривому Розі, 9) Луцьк.

Євген ОНАЦЬКИЙ

ГЕНІЯЛЬНІ ДІТИ

Коли ми говоримо про геніїв, відчуваємо якусь мимовільну пошану, якийсь подив: щось незвичайне, незрозуміле, щось божеськи-творче з'являється тоді перед нами і дає світові вияви ще незнаної досі краси чи невідомої досі сили.

З кожним генієм в'яжеться незрозуміла нам таємниця: звідки походять у нього ті невичерпні сили духа, що підносять людину, яку ми звемо геніяльною, на недосяжні вершки творчості, що робить її богоподібною?

Гете і Едісон, один геніяльний поет, а другий геніяльний винахідник, говорили, що геній наслідок — 2% відсотків вродженого таланту, а 98% впертої над собою праці та скрізькою і концентрованою на визначену ціль уважності.

І ми могли б їм повірити, наколи б мали справу тільки з дорослими геніями. Але про яку вперту працю й сконцентровану уважність можна говорити, коли перед нами нараз з'являється якась геніяльна дитина, — що творить речі неприступній дорослій талановитій людині?

Стоймо тоді перед таємницею, що чарує нас і інтригує.

І то тим більше, що коли ми приглядаємося до батьків тієї дитини, то, в більшості випадків, спостерігаємо, яка безодня ділить духові сили тих, зовсім таки не геніяльних батьків, і духові сили геніяльної дитини, що ніби з неба впала в оте своє родинне оточення.

Так, ніби з неба...

Для матеріалістів, що дивляться на мозок, як на своєрідну машину, що "продукує" думку, факт існування чотири- чи п'яти-літніх дітей, у яких мозок не міг розвинутися навіть до розмірів мозку найзвичайнісінької середньої людини, і які, проте, виявляють себе вже готовими геніями, не можна знайти ніякого вияснення. Бо геніяльні діти служать найпереконливішим доказом того, що мозок може служити дуже добрим знаряддям, інструментом, пристрілом для виявлення творчої думки, як телефон для порозуміння між двома співрозмовцями, але сам мозок насправді нічого не творить. Справжній творець знаходиться десь поза мозком, так само, як співрозмовець знаходиться десь поза телефонним апаратом. Дуже часто телефон необхідний для скорішого й кращого порозуміння, але коли нема кому порозуміватися, телефон мовчить.

В 1900 р. на конгресі Психології в Мадріді відбувся концерт, на якому виступив Пепіто Аріола, хлопчик трох з половиною років, що грав на піаніно, імпровізуячи власні мелодії. Відомий французький вчений, психолог Шарль Ріше, видрукував з цього приводу спеціальну розвідку, в якій, між іншим, згадує, що цей самий Пепіто грав також перед еспанським королем і королевою шість власних творів, які тут же були записані, бо сам хлопець не вмів ані читати, ані писати, ані тим менше знати ноти.

Про саму творчість маленького хлопця Шарль Ріше так висловився:

"Коли Пепіто починає імпровізувати, йому ніколи не бракує надхнення, і дуже часто він знаходить незвичайно цікаві мелодії, присутнім зовсім невідомі. Є в них завжди інтронукція, середня тема і фінал, закінчення. Крім того, в усій грі помічається така різноманітність, таке багатство звуків, що вони могли б здивувати і в професійного музика, а в дитини трох з половиною років, вони просто вражают..."

В 1911 р. увесь Париж був захоплений концертами симфонічної оркестри, якою диригував Віллі Фереро, що мав тоді... п'ять років. "Ле Журналь" писав з цього приводу: "Віллі Фереро викликає подив Парижу свою певністю, уважністю, мистецтвом і фантазією, з якою він диригує оркестрою..."

"П'ять років, і навіть того менше. Довге каштанове волосся, що кучерявиться, і повне обличчя, як у купідонів Буше. Мої приятелі бачили його, як він із непорушним спокоєм і подивуగідним авторитетом керував оркестром. Я ж бачив його в його батьків, в світлій кімнатці, обклеєній квітчастими, шпалерами, яку він наповняв рухом здорового хлопчина. Ніщо не зраджувало в ньому геніяльної дитини. Ей зовсім не пишався своїми заслугами і навіть і не думав про свої успіхи.

Я взяв собі на коліна найменшого в світі диригента оркестри, а він мені:

— Розкажи мені казку, добрі? В понеділок я виїжджаю звідси. Який я радий! Я їду до Торіно, де побачу бабусю і диригуватиму в концертах класичної музики, це краще, як оті вальси та шансонетки...

— Хто ж тобі найбільше подобається з-поміж тих, яких ти знаєш?

— Я дуже люблю симфонію Гайдна і марш з "Танець Аніти", але особливо мені подобається "Танець Аніти" Гріга. Я чув його в Канн, в одному класичному концерті з татом, і я йому тоді сказав: "Треба, щоб я це вивчив, я хочу це диригувати. І тато мене навчив, і я буду диригувати цей танець на виставці в Торіно..."

Молодий диригент лзазить з моїх колін і починає бавитися з дерев'яним негром, а його батько й маті мені оповідають, що, маючи тільки рік від народження, він уже зізнав напам'ять чимало довгих музичних творів і біг на сцену вітати публіку після того, як батько й маті закінчували там свої виступи".

1949 р. концертувала в Буенос-Айресі, диригуючи симфонічною оркестрою, Джанелля дель-Марко, дівчинка п'яти з половиною років, яка перед тим виступала з великим успіхом, перше в Римі (Театр Адріана), а потім в Мадрілі. Вона, як писав буенос-айреський часопис "Ель Мундо", "не знає нот і не вміє грати на ніякому інструменті... Її граційність, симпатична жвавість, руся-

ва дитяча краса дають не менш насолоди, як різни симфонії... А все ж, збуджує деяку тривогу думка, що для геніяльності не треба вже, як казав Гете "довготи витривалости". Як здається, геніяльні діти ростуть в Італії після війни, як гриби після дощу".

В березні цього року диригував у Буенос-Айресі симфонічною оркестрою другий маленький італієць — П'єріно Гамба, 13 років. Батько молодого диригента оповів місцевому часописові "Іль Джорнале Д'Італія" його історію:

"Коли я був хлопцем, вивчав скрипку, але, побачивши, що з того нічого надзвичайного не вийде, залишив і віддався торгівлі. Але пристрасть до музики в мене залишилась, і, коли П'єріно скінчив 9 років, 5 вересня 1945 р. посадив я його за піяніно. Вже три місяці пізніше П'єріно грав першу симфонію Бетховена, переписану для піяніно, і виявляв нахил до диригування. Мені пощастило зібрати 18 оркестрантів з Королівської Опери, і П'єріно, на загальне здивування, витримав перший іспит диригента окрестри. Про це довідався М. Скалера, відомий кіноматографіст, який заангажував моого сина до фільму "Велика зоря". А 3-го січня 1946 року, себто точно чотири місяці після початку студій, П'єріно вже диригував оркестрою в Базиліці Масенція в Римі, після чого з усіх сторін пішли запрошення і контракти..."

Буенос-айреська "Ля Пренса", відома своїми суворими музичними критиками, рецензуючи виступ П'єріно Гамба в Буенос-Айресі, писала 16 березня 1950 року: "П'єріно Гамба виявляє незвичайну пам'ять. Він диригує оркестрою без партитури з абсолютною певністю, з тонким музичним відчуттям, точністю і ясністю батути, і гнучкістю та виразністю лівої руки, що визначає й передає оркестрі його чуйність підростка, що перейняла зобов'язання виявити емоції архітекторів романтичної музики". П'єріно осягнув від оркестри, знаряддя гнучкого й дисциплінованого, те, чого хотів, щодо сили й ритмічної різноманітності та звукових відтінків, і здобув від публіки голосні оплески, до яких приєдналася й оркестра..."

14 травня 1950 р. дав свій перший концерт на піяніно семилітній Роман Рудницький, син відомого нашого диригента і композитора Антона Рудницького та відомої оперової співачки Марії Сокіл, що тепер перебувають у США. У виданні американського щоденника "Томс Рівер Ньюс" з дня 19 травня читаємо з цього приводу:

"Роман мав поважну програму, яка могла б дати признання й дорослому артистові. Вона складалася з двох великих композицій Баха, з сонати оп. 49, Бетховена, трьох мініяюр із українських пісень Барвінського (Колискова, Танок і Дума), а крім того, з творів Лабунського, Скота, Гайдена, для яких оркестрову частину батько, Антін Рудницький, грав на другому фортепіані. Семирічний хлопець відіграв всю програму з найбільшою легкістю, певністю себе й рівновагою справжнього ветерана концертових заль. Ніколи не було й знаку нервості..."

Часопис згадує, що батько, розмовляючи про талант свого сина, зазначив, що він має якесь

вроджене відчуття, щось в роді "шостого зmyslu", що дає йому зрозуміти досконалу якість звуку без допомоги інструменту, а крім того, хлопець має дуже сильну пам'ять, завдяки якій моментально схоплює мелодії. ("Свобода" — 3 червня 1950 р.).

Відходячи трохи від сучасності до минулого, пригадаємо собі, що й Бетховен, без огляду на дуже несистематичні й безладні студії з різними маловартісними вчителями, маючи одинадцять років, заступив свого вчителя, маєстра Готлоб-нессфа, в грі на органі, а рік пізніше був призначений заступником диригента державного театру.

Гендель, хлопцем 10 років, компонував уже духовні пісні, які виконувалися в церкві в Галле.

Відомо, що Моцарт почав свою музичну кар'єру з чотирьох літ, коли виконав одну велику сонату, а на одинадцятому році він уже скомпонував дві опери "Фінта сімпліс" та "Бастіен і Бастієнна".

Маєрбер, відомий французький композитор, автор опер "Африканка" та "Гугеноти" (називаючи більш відомі), почав концертувати від 6 років життя.

Паганіні, геніяльний скрипаль, викликав загальне захоплення слухачів, починаючи з первого свого концерту, який дав, маючи 9 років, у Генуї.

Відомий італійський композитор і один з найбільших світових піяністів, Джованні Скамбаті, почав давати концерти 5-літнім хлопцем в палаці князя Лучіяна Бонапарта; 6-літнім хлопцем уже давав публічні концерти, співав у церкві і скомпонував свій перший твір церковної музики. Не маючи ще 15 років, Скамбаті зустрівся в Римі з Лістом, який відразу зрозумів, що завеликий талант має Скамбаті, і зробив його своїм найулюбленишим учнем. Він доручив йому диригувати свою "Дантову Симфонію", і коли хтось зауважив, що Скамбаті ніколи перед тим не диригував оркестрою, Ліст відповів:

— Скамбаті починає там, де багато людей зачінують.

Зрештою Й Франц Ліст належав до тієї ж категорії незвичайних людей, що виявляють свою геніяльність ще в дитячих роках. Оповідають про нього, що шестилітнім хлопцем він часто залишав свої дитячі гри, щоб споглядати з захопленням олійний портрет Бетховена:

— Хочу бути таким, як він.

Коли нарешті, після безконечних прохань, батько дозволив йому студіювати піяніно, він так віддався цим студіям, що тяжко захворів і ледве не вмер. Але й в нестягі маячення, музика його переслідувала і супроводила. Перші концерти Ліст почав давати 9-літнім хлопцем. А 10-літнім хлопцем отримав від свого обожуваного Бетховена, що в свою чергу захопився незвичайним молодим музикою, благословенний цілунок, найкращу нагороду й найкращий поштовх до дальших студій і успіхів. Коли мав 13 років, Королівська Опера в Парижі виставила його першу оперу, і захоплені слухачі понесли молодого композитора в тріумфі серед грому оплесків.

(Закінчення в наступному числі)

Ви належите до Канади

... і Канада належить
до вас

Канада — це ваша країна. Кожна провінція, кожне місто, кожне село. Атлантичні провінції на сході, наш чарівний район національної столиці, височезні Скелясті гори й усе поза ними на заході.

Країна неперевершеної природної краси; софістикації і прямої сердечності; з засягом вакаційних переживань, яких не можливо знайти в ніякій іншій країні.

Цього року запізнайтеся з іншою частиною вашої Канади.

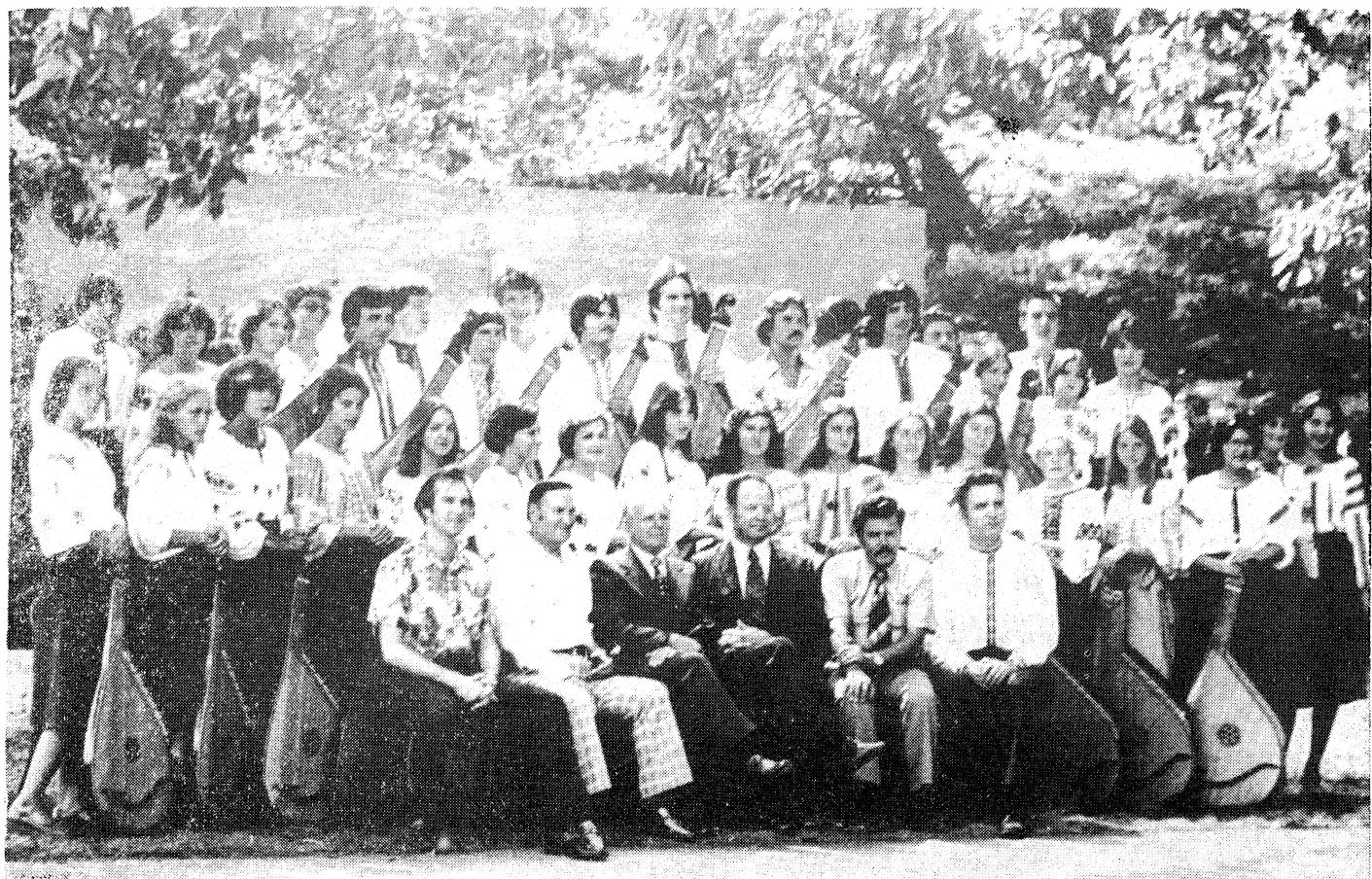
КАНАДА ДАЄ ТАК БАГАТО

Canada
So much to go for.

Canadian Government
Office of Tourism

Office de tourisme
du Canada

Учасники Курсів Гри на Бандурі та Українознавства. Оселя ОДУМ-у "Київ", Аккорд, Нью-Йорк. 13—27 серпня 1977 р. Сидять зліва направо: Роман Роточко — інструктор танців, інж. Юрій Іхтіяров — комендант табору, маestro Григорій Китастий, проф. д-р Яків Гурський, інж. Антон Філімончук — комендант табору, інж. Петро Гурський.

Валентина ШКІЛЬНА

КУРСИ ГРИ НА БАНДУРІ Й УКРАЇНОЗНАВСТВА

Це вже п'яті курси гри на бандурі під опікою Капелі Бандуристів ім. Т. Шевченка і восьмі курси українознавства успішно відбулися 13-27 серпня на оселі ОДУМ-у "Київ", недалеко Аккорду в штаті Нью-Йорк.

Як і кожного року, на курси з'їхалася молодь із різних міст Америки, навіть із Каліфорнії та Канади. Переважно це були студенти середніх і вищих шкіл — не лише члени ОДУМ-у, а й молодь інших організацій. Відрадно, що, побувавши тут хоч один раз, кожний заздалегідь уже плянує прибути й наступного року.

Усіх учасників минулого літа було до 50 осіб. Інструкторами гри на бандурі були члени Капелі на чолі з маестром Григорієм Китастим та інж. Петро Гурський (він же й організатор курсів). Доповідачами на курсах українознавства були професори різних коледжів і університетів під керівництвом проф. д-ра Якова Гурського. За порядок на оселі відповідали по черзі старші ви-

ховники — інж. Юрій Іхтіяров та інж. Антон Філімончук.

Крім лекцій гри на бандурі та українознавства, молодь мала можливість щодня навчатися ще й співів та українських танців. У вільні ж від навчання години учасники курсів мали спортивні змагання, забави, прогулянки тощо.

В останній день навчання, в суботу 27 серпня, на танцювальній площі оселі відбувся показовий концерт для батьків і гостей. Миле й незабутнє враження зробили чудовою грою, співами й танцями дівчата в українських строях, а хлопці у вишиваних сорочках. Годі було повірити, що за такий короткий час виконавці досягли великого успіху. Похвала й признання належиться всім, хто спричинився до того, а особливо дорогій нашій молоді.

Віримо, що наступного літа курси будуть ще численніші й успішніші.

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ВІДЗНАЧЕННЯ 25-ЛІТТЯ ФІЛІЇ ОДУМ-У В МІННЕСОТИ

Міннеаполіс (а. л.). — В центрі Міннеаполісу стоїть новозбудований хмаросяг IDS Center. Там 12-го листопада 1977 р. філія ОДУМ-У Міннесоти величавим бенкетом та забавою відзначила 25-ліття свого існування.

Ніби через якийсь влучний збіг обставин, ОДУМ в Міннесоті був заснований також в день 12-го листопада, але 1952-го року, тобто точно 25 років тому. В той давній, і також прохолодний, листопадовий вечір група ініціаторів зібралася на першу нараду в Маргарет Бері Гавз в Міннеаполісі і накреслила початкові кроки до створення філії ОДУМ-У в Міннесоті.

З того часу минуло чверть століття. Ще далі стоїть Маргарет Бері Гавз, щоправда зі значними ознаками постаріння. Це ж там на початках знайшов собі притулок ОДУМ, там почалася наша праця, там сходилися на збори, реферати, вечірки, там влаштовували перші одумівські мистецькі виступи, забави, спортивні змагання.

Змінилися часи, змінилося значно і місто близнят Міннеаполіс-Сейнт Пол. Для колишніх одумівців, замешкалих по інших містах, які часом відвідують Міннесоту, Твін Сіті — не до пізнання! Розбудовані околиці міста, оновлений центр, нові, модерні будівлі, великі розгалужені торговельні центри і комплекси, театри, готелі, широкі шляхи-автостради, які пересікають місто пласкими поясами. Але все це, як і колись, лежить в густій зелені розлогих парків, всипаних багатьма озерами, якими славиться Міннесота.

Змінилися також люди в ОДУМ-і. Частина перших членів виїхала, інші — ще тут, хоч деякі з них цілковито зникли з одумівського, і навіть українського, суспільства. А ще інші, найвпертіші, витримали химерні хвилі одумівської долі та разом з новими друзями, які прийшли до ОДУМ-У зі своїми дітьми, від-

новили працю ОДУМ-У десь біля 10 років тому і сьогодні переживають рубікон 25-літнього ювілею.

Зрозуміло, що змінилися хлопці і дівчата, які колись, на початках збиралися веселим одумівським товариством на чайні вечори, товариські забави, що ходили гуртом до кіно, пекли бараболю по місцевих парках та плавали разом по місцевих озерах, маючи спеціально "зарезервоване" місце для себе на озері Гаррієт. Колишні хлопці тепер стали срібноволосими та лисуватими татами з поширеністю перед серединою тіла, а колишні дівчата-одумівки змінилися на поважних мамів, окружених купою гамірливих та рухливих, як живе срібло, юних одумівців. ОДУМ у Міннесоті десять років тому перейшов стадію "воскресіння" якраз завдяки отим багатьом татам і мамам, які створивши філію Товариства Одумівських Приятелів, відновили діяльність одумівської філії, найперше вписавши своїх дітей до ОДУМ-У і віддавши одумівській молоді багато, багато своєї енергії, праці, матеріальної і фізичної жертви. В наслідок цього, філія ОДУМ-У Міннесоти стала найактивнішою молодечою організацією української громади, особливо її православної частини.

I ось знову прохолодного листопадового вечора відбувається святкування 25-ліття філії в найкращому будинку центру Міннеаполісу. Святочний бенкет відкрив голова Ювілейного Комітету Леонід Рябокін, СВП. Привітавши присутніх, він запросив їх до вечірі, яку започаткував молитвою о. протопр. Микола Антохій — духовний опікун філії протягом усього часу її існування. Після вечірі, голова Комітету в короткім вступнім слові пригадав початкові часи існування філії, її піднесення та сповільнення праці.

Від філії ОДУМ-У промовляла голова філії Оленка Амброзяк, СВУ. Від імені членів ОДУМ-У

она висловила подяку членам-попередникам як і всім членам ТОП-у за їхню працю та допомогу ОДУМ-ові на протязі минулих років і особливо за допомогу і працю з одумівською молоддю сьогодні.

Від філії ТОП-у промовляв голова філії Олександер Гуща, СВП. Привітавши одумівську молодь з ювілеєм та побажавши їм дальшої успішної праці, він підкреслив, що успіхи в праці ОДУМ-У і ТОП-у в Міннесоті є результатом тісної і гармонійної співпраці старшого і молодшого поколінь, які належать до спільногоколективу зі спільними інтересами та цілями, і які сумінно працюють у виконанні своїх обов'язків. ТОП з особливою увагою відноситься до праці Юного ОДУМ-У, забезпечуючи для нього круглорічну допомогу та постійну матеріальну базу. Праця одумівської молоді є многогранна і цікава: мистецькі групи, виступи, капеля і школа бандуристів Юн. ОДУМ-У, що суботні заняття, спортивні, самодіяльні групи, літній табір, який своєю популярністю притягає одумівську молодь з інших штатів, виступи перед українським та американським громадянством, допомога нашим церквам, участь в праці українських парафіяльних шкіл і т. п. Управа філії ТОП-у і ОДУМ-У вирішила з нагоди 10-ліття існування філії ТОП-у відзначити окремих членів ТОП-у нагородами за їхній особливий вклад у працю з одумівською молоддю. Такі нагороди були виділені Марії Гайовій, СВП, Олі Татарко, СВД, та Марті Змазі за їхню жертвенну і багатолітню працю на таборі ОДУМ-У Міннесоти, Володимирові Вовку, СВД — довголітньому керівникові і диригентові капелі юних бандуристів ОДУМ-У та Анатолієві і Дарії Лисим за організаційну працю в ТОП-і та виховну працю з юною одумівською молоддю.

Ювілейне свято вшанував свою присутністю Віктор Войтихів, СВП — голова Головної Ради Коша Старших Виховників ОДУМ-У США, який в короткім привітанні відзначив філію Міннесоти, як одну з найактивніших філій в США. Від сусідньої філії ОДУМ-У в Чікаго привіт склава Віра Коновал, СВП — секретар Головної Ради Коша. Письмові привітання надійшли від чисель-

них осіб та організацій, а між ними: від Голови Центрального Комітету ОДУМ-у Віктора Педенка, осередку СУМА, станиці Пласти, відділів ОУРДП, ООЧСУ, УККА, Товариства Інженерів, ОДВУ та ін.

Головну промову виголосив д-р Анатолій Лисий, СВП. Вона була на тему "Чи варто було?", тобто чи варто було засновувати одумівську філію 25 років тому. Промова концентрувалася на цілях одумівської організації, які, в загальному, зводяться до національного виховання молоді як шлях до збереження українства в чужинецькому світі.

Під кінець вечери відбулася коротенька мистецька частина, в якій виступли дві генерації одумівців. Спершу юні одумівки сестри Едгар, Соня, Наталка, Мар'яна і Дарія, в супроводі Гали Гайової на бандурі виконали дитячу пісеньку "Скінчився день". Потім Гали Гайова в супроводі Оленки Амброзяк на піаніно виконала сольо-пісню "Дивлюсь я на небо" і останньо група одумівок Гали Вовк, Гали Гайова, Еля Вовк і Оленка Амброзяк виконали пісню "На Івана Купала".

Після офіційної частини відбулася забава під звуки прекрасної української оркестри "Веселі часи" з Чікаго. Ця оркестра особливо сподабалася учасникам святкувань через її бадьорість, високу кваліфікованість та уміння поєднувати в музиці модерність з українськими мотивами та настроем танців.

Підсумовуючи це святкування, можна ствердити, що воно було ще одним успіхом ОДУМ-у Міннесоти. Широка участь української громади та її відгук на запрошення ОДУМ-у до спільноговідзначення ювілею також свідчить про респект, яким користується ОДУМ в нашій громаді.

**

В суді адвокат захищає злодія:
— ...Пан прокурор збільшує вину моєму підзахисному за те, що він укрив серед білого дня. На попередньому процесі він збільшив вину моєму підзахисному за те, що він укрив під захистом нічної темряви... То коли ж тоді мої підзахисні повинні красти?

Віра Харченко виголошує привіт-подяку. Зліва: добр. Фляк, о. М. Фляк, В. Педенко, В. Ліщина і В. Харченко.

ОДУМІВЦІ ДЯКУЮТЬ

В неділю 4-го грудня 1977 р. на оселі "Україна" в Лондоні, Онтаріо, відбувся День Одумівської Подяки, який влаштував ОДУМ для жертвовавців і будівничих оселі "Україна".

У розкішній залі зібралося багато гостей на обід, який приготували одумівці. Отець Михайло Фляк розпочав обід молитвою. Кілька осіб прочитали подяки, привіти, після чого були врученні дарунки. Паням — господиням, за їхнє піклування над юними одумівцями під час таборів, Олександр Звірховський, голова філії ОДУМ-у в Торонто, вручив дарунок на руки пані Олі Співак, головній кухарці на оселі. Жертвовавцям і будівничим, через пана Миколу Співака, вручили дарунок Петро Критюк і Олександр Лемеза, члени управи філії, а Віра Харченко виголосила слідуоче слово:

"Сьогодні ОДУМ святкує День Одумівської Подяки, бож не з'явилася ця оселя сама собою. Знайшлися люди доброї волі, одумівці та топівці, і спільними зусиллями придбали і побудували оселю для одумівської молоді.

ОДУМ сьогодні щиро дякує всім Вам, дорогі учасники цього великого діла, за Вашу жертвеність, за Вашу мозолисту працю, за Ваш досвід, знання і далекозорість. З придбанням оселі "УКРАЇНА", значення ОДУМ-у в українськім суспільстві значно

зросло. І ми сьогоднішня одумівська молодь, яка виросла у відпочинкових таборах юного ОДУМ-у, розуміємо якнайкраще нашого пророка Тараса Шевченка, коли він говорить:

В своїй хаті —
своя правда
і сила і воля...

Оселя "УКРАЇНА"—це не перша одумівська оселя, бо такою є оселя "КІЇВ" біля Нью Йорку, але це не має значення, якою з черг ОДУМ придбав цю оселю. Сподіваємося, що оселя "УКРАЇНА" не буде останньою одумівською оселею.

Ми, одумівці, розглядаємо оселю "Україна" як найважливіший центр у нашій організації, бо до оселі від усіх одумівських осередків відносно близько, а тому і всі імпрези, які ОДУМ влаштовує на цій оселі, є успішні, наприклад: з'їзди, табори, зустрічі.

Звичайно, кожна молодечка організація гордиться своєю відпочинковою оселею, і дляожної молодечкої організації її власна оселя здається найкращою, а тому дозвольте запевнити Вас, шановні пані і панове, що для всіх одумівців, юних і дійсних, оселя "УКРАЇНА" є найкраща. Завдяки Вам, дорогі ініціатори, фундатори і будівничі, одумівська давня мрія сповнилась, і ми сьогодні маємо справді найкращу відпочинкову оселю, на яку ми з

гордістю можемо запрошувати інші українські молодечі організації на наші спільні імпрези, як День Української Молоді, спортивні дні, чи спільні табори. Нарешті, і в наше віконце заглянуло сонце. Нарешті, і до одумівської молоді усміхнулась доля.

Щире Вам спасибі, дорогі ініціатори, жертвовавці, будівничі і Вам, шановні уділовці корпорації, бо Ви уможливили придбання і розбудову оселі, і Вам панове директоре за керівництво, і Вам, дорогі пані-господині, за Ваші труди, піклування і жертвеність, і Вам, шановні пенсіонери, за Вашу відданість і любов до одумівської молоді, і всім, всім, хто хоч чимсь спричинився до побудови оселі "УКРАЇНА".

Хай Вас Господь Бог стократно винагородить за Ваші добродійніства, пошиле Вам щастя, здоров'я і багатих літ, а ОДУМ буде Вам завжди вдячний".

Того ж дня відбулися річні збори уділовців оселі. Обрано нового голову оселі Бориса Яремченка, переобрано до членів дирекції на три роки Івана Данильченка й обрано Григорія Яремченка. Також було іменовано уступаючого голову Миколу Співака почесним головою оселі та вибрано його до Контрольної Комісії. Івана Петрушу з Детройту обрано до дирекції оселі як представника із США.

60-ТИ РОКОВИНИ КРУТ У ЧІКАГО

29-го січня 1978 р. в Чікаго відзначено 60-ти роковини збройної битви української студентської молоді проти більшовицьких московських агресорів під Крутами. В православному соборі св. Володимира відбулася соборна панахида з участю православних і католицьких священиків. Відпрачу очолив Владика Константин. Члени військових організацій та коло двох сотень уніформованої молоді ОДУМ-у, Пласти та СУМА, з прaporами, заповнили собор.

Після панахиди, в парафіяльній залі св. Володимира відбувся апель. Коротке слово, присвячене героям Крут, прочитали Тарас Кохно (ОДУМ) і Марійка Павлик (СУМА) та прочитано збірну декламацію (від Пласти). Тут також виступили духова оркестра СУ-

Склад дирекції оселі "Україна" перед загальними річними зборами 4-го грудня 1977 р. Зліва направо сидять: Г. Неліпа, І. Данильченко, М. Співак (голова), Ю. Лисик, В. Рожаловський, д-р Ю. Лисик. Зліва направо стоять: Б. Яремченко, Д. Слюзар, І. Шевченко, пані Г. Володченко, пані О. Співак, В. Овчаренко, М. Ющенко, І. Ноженко, В. Тимошенко.

МА та струнний ансамбль ОДУМ-у.

Це відзначення роковин Крут звеличали своєю присутністю іллінський штатовий представник Борис Антонович та сенатор Чарлс Персі. Сенатор дав признання героям, що впали під Крутами, обороняючи свободу своєї країни. Він заявив: "Ми противимося поневоленню народів... Ми противимося русифікації в ССР... Коли ми говоримо про людські права, то ми маємо на думці права всіх народів". Персі стверджив, що передасть свою промову советській делегації, що тепер подорожує в США.

Після апеля сенатор Персі та реп. Антонович залишилися в залі, де молоді люди мали можливість з ними поговорити та обмінятися думками.

Ол. Пошиваник

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ МИХАЙЛА СИМАГОВСЬКОГО

11-го грудня 1977 року минув рік, як в Ошаві, Онт., відійшов у вічність блаженної пам'яті Михайло Симаговський.

По службі Божій було відправлено панахиду отцем Т. Славченком при участі хору під диригуванням п. Сушка.

Після панахиди дружина Катерина запросила кумів, земляків і близьких друзів до хати, на поминальний обід.

Пом'янули покійного Михайла і присутні склали на нев'яну чий вінок на могилу бл. пам'яти Михайла.

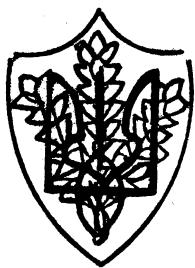
Родина відділила на пресовий фонд: 25 дол. на журнал "Молода Україна", 25 дол. на газету "Українські вісті" в Німеччині і 15 дол. на церковний "Вісник".

ПОДЯКА

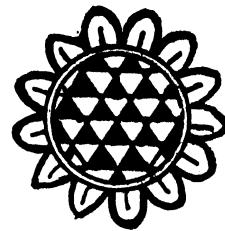
В річницю смерти нашого дорогого мужа і тата, складаю щирі подяку отцеві Т. Славченкові, всім кумам, землякам і друзям за моральну і матеріальну підтримку мені з дітьми. Це допомогло нам пережити дуже тяжкий для нас рік. Дякую також усім тим, які прислали картки співчуття. Хай Господь Бог обдарує всіх Вас здоров'ям на багаті літа. А нашого дорогого мужа і тата — нехай Бог оселить там, де всі праведні спочивають.

Вічна їйому пам'ять!

**Дружина Катерина
і діти — Віра та Михайло**

СТОРІНКА ЮНОГО ОДУМУ

НА РОКОВИНИ ШЕВЧЕНКА

Як сиротина одинока,
Могила над Дніпром стоїть,
І прокидається щороку
Святий, що в тій могилі спить.

Все чоло думою порите,
Лице засмучене, бліде,
І очі тугою повиті,
А з вуст святеє слово йде.

”..Ta не однаково мені,
Як Україну злії люди
Присплять лукаві і в огні
Її, окраденую, збудять —
Ох, не однаково мені!..”

І дзвоном загула могила,
І гук пішов по всій землі,
Унуків звістка розбудила,
І стрепенулися вони.

Дніпровська Чайка

* * *

...Це ж та земля, де лунають найкращі в світі пісні, де чути найчистішу нашу мову, де сяє найясніше між усіма сонцями сонце; це та земля, яку вкрило найблакитніше небо; земля — свідок козацької слави: земля, де ходили гайдамаки; земля, по якій блукав босими ногами великий Тарас, яку оспівував він у своїх геніальних піснях; земля з найкращими людьми на світі, земля... одне слово, найкращий куточек на світі, де стоїть моя люба Тарасівка!

О. Кошиць

Леся УКРАЇНКА

Колись нашу рідну хату
Темрява вкривала,
А чужа сусідська хата
Світлами сіяла.

Багатіла чужа хата,
Лиха там не знали, —
Туди й наші українці
Дари доношали.

Та минав ти, наш Кобзарю,
Чужій пороги,
Орав свою вбогу ниву,
Рідні перелоги.

Гомоніла твоя кобза
Гучною струною,
В кожнім серці відбивалась
Чистою луною.

Спочиваєш ти, наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила твоя пісня
Думки на Вкраїні.

Хай же промінь твоїх думок
Поміж нами сяє, —
”Вогню іскра великого”
Повік не згасає!

Щоб між нами не вгасало
Проміння величне,
Ти ”поставив на сторожі”
Слово твоє вічне.

Ми, як ти, минали будем
Чужій пороги,
Орати будем свої ниви,
Рідні перелоги.

БЕРЕЖИ ЗДОРОВ'Я

Як приємно бути здоровим! Але здоров'я треба берегти.

Особливо слід берегтися від простуди. Ніколи не можна пити холодної води під час якоїсь гри чи роботи, коли дуже розігрієшся. Не слід сидіти чи стояти в такому місці, де протягує холодне повітря. Простуджена людина легко може захворіти різними хворобами.

На заразну хворобу можна захворіти і тоді, коли користуватися речами хворої людини.

Треба берегтися і від каліцтва.

Іноді діти граються на вулиці і так захопляться грою, що й не помітять, як з-за рогу вискочить автомашин чи трамвай. І тут може трапитися нещасливий випадок.

Не слід кидатися камінцями та стріляти з рогаток. Ненароком камінець може попасти в око чи в голову.

Для зміцнення здоров'я дуже корисно займатися фізичною працею, фізкультурою. Корисно влітку купатися, загоряти на сонці, але так, щоб не попекти шкіри.

А взимку потрібно частіше бувати на свіжому повітрі, іздити на лижах, ковзатися на ковзанах чи спускатися з гори на санках.

Здоровим будеш тоді, коли будеш берегти і зміцнювати своє здоров'я.

НАРОДНІ ПРИПОВІДКИ

Обіцяв Бог дати, та казав заждати.

Бог відкладає, але не забуває.

Бережено Бог береже.

Кому Бог допоможе, той усю трудність переможе.

Знає Бог із неба, що кому треба.

ДОГРАЄ

— А де твій брат, Васильку?

— Він ще не повернувся з музичної школи: дограє фортепіановий дует. Ми почали разом, але я закінчив швидше...

**

Повернувшись одного разу із полювання, батько застав одного із двох синів — близнят у сльозах.

— Ти чого плачеш? — питав.

— Бо мати мене викупала вдруге і каже, що я — Андрій!

ЧИ ЗНАЄТЕ ВИ БІОГРАФІЮ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА?

1. Звідки пішло прізвище Шевченка?
2. Як звали Тарасових батьків?
3. Назвіть братів і сестер Шевченка.
4. Де і коли народився Тарас Шевченко?
5. Коли і в кого почав навчатися грамоти малий Тарас?

Якщо самі не зможете відповісти на котресь з питань — відповіді знайдете в наступному числі "Молодої України".

Із поданих нижче літер складіть слова, що означають взуття і одяг.

Взірець: вичекери — черевики

Капша, цікурави, нашти, чокарс, точибо, зюблак, теврес, катхус, цянідпис, ракшипек, ачиноп.

Садовина та городина

Кавром, ляпраток, капуштер, ступака, бякур, хорог, кослява, репець, окоріг, ласата, буцяли, колубя, висли, минала.

Ріки України

Найду, пронід, ласу, бунька, насед, лугів, гоб, стердні, цедінь, мараса.

Міста України

Війк, вікрах, асдоє, алят, невір, лопатав, гіркий вир, ївколами.

П'ЯТЬ ЗАГАДОК ПРО ПРЕДМЕТИ, ЩО БУЛИ НАМАЛЬОВАНІ В Ч. 264 "М. У."

1. Стоїть при дорозі на одній нозі,
І шапочку має, та нікого не вітає. (Гриб)
2. Красна дівиця сидить у темниці,
Зелена коса аж на вулиці. (Морква)
3. На одній ямі, сто ям з ямою. (Наперсток)
4. Зелена, а не луг, біла, а не сніг,
Кучерява, а без кіс. (Береза)
5. Маленький коник за море ходить,
Спинка чорненька, живіт біленький.
(Ластівка)

Одумівський танцювальний ансамбль в Торонто "Веснянка", який виступить на Полтавськім Вечорі в суботу 6-го травня ц.р. Керівник Микола Балдецький.

ДОРОГЕ ГРОМАДЯНСТВО!

Ласкаво просимо всіх на традиційний

ПОЛТАВСЬКИЙ ВЕЧІР

який відбудеться

у суботу 6-го травня 1978 року, о 7:30 годині вечора в

CONTINENTAL BALL ROOM
2487 Lakeshore Blvd. — Toronto

В КОНЦЕРТОВІЙ ПРОГРАМІ ВИСТУПИТЬ

"ВЕСНЯНКА", одумівський танцювальний ансамбль в Торонто
Керівник Микола БАЛДЕЦЬКИЙ

НА ВЕЧОРІ ГРАТИМЕ ОРКЕСТРА "СОЛОВЕЙ" З ТОРОНТО
Керівник Петро БАЙРАЧНИЙ

БУДЕ БАГАТИЙ І СМАЧНИЙ БУФЕТ З УКРАЇНСЬКИМИ ТРАДИЦІЙНИМИ
СТРАВАМИ. ОБСЛУГОВУВАТИМУТЬ ДІВЧАТА В НАОДНІХ СТРОЯХ.

Всіх сердечно вітатимемо.

Весь прибуток із вечора призначений на будову бараків із спортивними майданами на одумівській оселі "Україна".

КОМІТЕТ ПОЛТАВСЬКОГО ВЕЧОРА

N. - J. SPIVAK LTD.

R. R. 1.

LONDON, ONTARIO

(Pre-mix concrete)

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить за різні щадничі пляни **7-8½ %**
- Дає малі і великі особисті моргеджові позички, в міру можливостей
- Має життєву асекурацію на заощадження до \$ 2.000 на позички до \$10.000 після вимог КЮМІС
- Має чеки особисті даром і для подорожуючих
- Приймає оплати за газ, електрику, телефон і воду даром
- Дає різні фінансові поради
- Дає пашпортові гарантії
- Дає добру, точну, чесну і вчасну обслугу
- Дає добре кредитові звіти
- 27 років на службі Рідного Народу
- Вступайте в члени і щадіть ще між Вам треба позички, малої чи великої
- Позичайте на догідні сплати і низькі відсотки.

SO-USE CREDIT UNION LTD.

406 Bathurst St.
Toronto, Ont. M5T 2S6
Tel.: 363-3994

BRANCH OFFICE:

2258 Bloor St. West
Toronto, Ont. M6S 1N9
Tel. 763-5575

ЖАРТИ

Сусід до сусіда, який збиралася їхати на ярмарок:
— Може б ви й мене взяли?
Скільки вас буде на возі?
— Та я, мій кум, староста, писар і ще дві свині.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ" ЖЕРТВУВАЛИ:

Філія ОДУМ-у м. Чікаго, Ілл.	
США — з коляди	\$100.00
Семітко Віктор, Чікаго, США	75.00
Ансамбль Бандуристів ім. Г. Хоткевича філії ОДУМ-у в Торонто	25.00
Курілів Валентина, Етобіко, Канада	12.50
Л. Терещенко, Ріджвуд, Н. Й. США	10.00
Сенько Петро, Ярдвіл, США	7.50
Тарасенко Степан, Палатін, США	5.00
Юхименко Іван, Торонто США	2.50
Павлишин Дмитро, Клівленд,	
США	2.50
Лохвін Юрій, Норвал, Онт.	2.50
Ботвин Лука, Чіка, США	2.50
Руденко Іван, Еванстон, США	2.50
Лисицький Генадій, Ошава, Канада	2.50
Максимлюк Андрій, Оро Стейшен, Канада	2.50
Самоха Іван, Парма Гайтс, Огайо, США	2.50
Мигаль Борис, Оттава	2.50
Хоменко А., Морисвілл, США	2.50

НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ПРИЄДНАЛИ:

Лебединська Ліда, Вілловдейл, Онтаріо, Канада	1
Доценко Іван, Кенмор, Н. Й., США	1
Проф. Нитченко Дмитро, Ньюпорт, Австралія	1
Жертводавцям і прихильникам "Молодої України"	

Щира подяка!

Ред. і адмін. "М. У."

**

— Чому в тебе волосся вже зовсім сиве, а вуса ще такі чорні?
— Тож вони молодші майже на 20 років.

**

Жінка до чоловіка:

— Я мусіла бути зовсім дурна, що віддалася за тебе.
Чоловік: — Тож не дарма жуть, що дурний завжди має щастя.

**

Суддя:

— Як ви могли обікрасти свого рідного брата?

Злодій:

— О, знаєте, коли чоловік захоче, то все може зробити.

**

Чоловік до жінки:

— Я певен, душка, що ти не пішла б до театру в старій сукні.

Жінка радо:

— О, нарешті ти хоч раз про мене подумав.

Молода Україна березень 1978 (ч. 265)

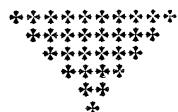
/ COMPL /

MR. N. HAWRYTSCH
16 INDIAN ROAD CR.
TORONTO, ONT.
M6P 2E8

Ціна 75 центів
в США і Канаді

If not delivered please return to:

МОЛОДА УКРАЇНА
Box 40, Postal Station "M"
TORONTO, ONT., CANADA
M6S 4T2

Concrete Forming London Ltd.

LONDON, ONTARIO

(Foundations and floors.)

УКРАЇНСЬКА ФІРМА
ОПАЛОВОЇ ОЛИВИ

ALASKA Fuel Ltd.

83 SIX POINT ROAD
TORONTO, ONT.
M8Z 2X3

24-годинна скора і солідна
обслуга!

Чищення і naprawа форнесів
бесплатна.

Телефонуйте вдень і вночі

Тел.: 231-2281
231-2282

Обслуга гарантована!

Е. ДУМИН

пропонує

ВЕЛИКИЙ ВИБІР
чоловічих, студентських
і хлоп'ячих костюмів

як також різних фасонів
і кольорів
СОРОЧКИ.

550 QUEEN STREET WEST

Toronto, Ontario

Tel.: 364-4726

УКРАЇНСЬКА ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА

“САМОПОМОЧІ”

2351 West Chicago Ave., Chicago, Illinois 60622, USA. — Tel. HU 9-0520

- Кожна Ваша позика в "Самопомочі" контує дешевше
- Оплачуюмо кошти асекурацій за:
 1. Кожне ощадностеве конто до висоти 40 тисяч дол., з яких кожне забезпечене Федеральною Агенцією.
 2. Кожну позику (крім моргеджів) у висоті до 10 тисяч доларів
 3. Додаткове життєве забезпечення кожного щадника до 70 року життя до висоти 2 тисяч дол.
- Даємо Студентські Позики, за які проценти платить держава
- Видаємо грошеві перекази та подорожні чеки
- Приймаємо оплати за газ, електрику, воду й телефон
- Платимо 5½ % дивіденди за Ваші ощадності квартально
- В новому приміщенні зайстальовані для Вас отетривалі скриньки.
- Відкритий кредит на всі Ваші потреби до висоти 2.500 доларів видаються на один Ваш підпис, без ручителів.